

درگاه

اون بش کونده بر نشر اولنور علم و صنعت مجموعه سی

ایکینچی سنه: اوچنچی جلد

نومرو: ۲۶

۵ مایس ۳۳۸

اِسْتَانِيُولُكْ اَوْنُكْ قِيْشْ كُونُ

کتابلر

«روحلر» و «نور بابا»

مقبر شاعرینک صوڭ کتانی اوڤورکن هر صهیغه باشنده ، هر سوز آراستنده کندندن کچدیکی ، قلمک پندله برابر صارسلیدی ، اورپردیکی ، نتره دیکی دویدم . سانکه بویوک تورک داهیسنک آغزندن چیقان بوسوزلر ابدینک قراکلی ، قورقوج و اسرار ايله مالامال درینلارندن چینیور کیدی . سوزلر ، سوز دکل ، خطابک و ناناک اوستندده دالغانان برهوا ، فکرلر ، فکر دکل ، وحیک هدایتنه بوروش عظمی بر آهنگیدی .

سفر

ذاتاً عبدالحق حامد دیک نه دیکدر؟ حامدده کی دهانک ، حامدده کی قدرتک پایانبزانی نردن کایور؟ حامد اصلنده بلکه اڭ بیط حسارک ، اڭ خرده وعایانه فکرلرک آدمیدر . فقط بو بسیط حسارله بو خرده فکرلرک حامدی دائماً بو حسارک و فکرلرک اوستندده علولر صاچان بر یانار داغ ، کوکره یی و آتیلان بر آرسلان حالنده در . حامد ، هیچ برانسانک جوشادینی کبی جوشار . انسانلرک دوعادینی کبی دویار . اساساً حامدندن چیقان او قورقوج سسلر ،

اونک انسانلر بکزه یی طرفندن چیقان سسلر میدر؟ حامد سویلرکن جانلی دکل آتایدیر ، دویولو دکل بحر ایدیر .

حامدک صوڭ کتانی ، روحلر ، یشتم بو تورلو دویان بو تورلو سویلرین حامدک ملک ، ملت احتسارلرته ، فکرلرته دایر برکتایدیر . شمدی به قادار حامدندن عظمتک ، جبروتک ، اولومک ، حریتک ، عشقک شعرینی دیکلرشدک . واقعا مانلره ، وطنلره دایرده برچوق سوزلر سویلرشدی . لکن بوسوزلر ، هیچ برزمان حامدک بجهته مانلر برلفه سی و شعرینی حکمنده دکادی . حامد ، «روحلر» ده فلسفه سینی اورت ، شعرینی جوشقونلغه دوندورن هيجانيه کوکره میور . ایلک دفعه حامدی ، بوکتاینده برانسان کی سویلر ، بر انسان کی دوشونور کورویور . مکر ، برانسان کی سویلرین ، برانسان کی دوشون حامد نه قادار بسیط بر روحش . عادتا بوروحه ، ایرمهش ، اولامش دییه جکیز کایور !

فقط هر بویوک روح دائماً بسیط اولایان روحیدر؟ شهبه یز دکل .. هم حامد برانسان کی قونوشدینی بوکتاینده بوتون بشریته خطاب ایدن بر انساندر .

یحیی کمال بک ، روحلردن بحث ایتدیکی بر مقاله سنده ، حامدک ، بو اثرینی کتجلکنده یازمش اولاسنی تمی ایدییوردی . استاد غالباً بو فکرینی ساده حامدک شعرینی صنعتی دوشونورک سویلهدی . اکر اویله ایسه نه قادار دوغرو ... زیرا حامد ، شاید روحلرینی کتجلکنده هیچ اولمازسه :

کتاب حضرت یزدان سرشارنده ، اولور روحلر ایلله پرور دکاه همصحب .

دیدیکی بیللرده یازسه بدی . فقط عیبا ، روحلر ساده بر اثر صنعتیدر؟ یوقه داهی حامدک بیللردنیری بساکن ، بویون و بویوتولان فکرلرینک ، فلسفه سنک محصله میدر؟ بن روحلری بویله تانی ایدیورم . روحلرده شاعده عبدالحق حامدک اثری دکل ، برآزده دوشون ، کورن حامدک اثریدر و شاید بو اثر ، مقبر قادار ، اشبرقادار قوتلی دکلسه قباحث نه زمانده ،

نده بالذات حامدده در . زیرا بویوک بویله دوشون حامد ، هیچ شهبه یز کتجلکنده برآز داهای فغله آتیل اولقله برابر بوندن فرقلی دوشونمزدی . داهای دوغروسی دوشونمه زدی .

حامد ، روحلره کتجه یه قادار نه زمان دوشوندی و نه زمان بر دقیقه سنی تأمله حصر ایتدی ده روحلر کی بر فکر اثری ابداع ایش اولسون . حامدی آتجی باشلیغنده دوشونور کورویورز بالطم بر دوشونمزدن باشقه برشی اولایان روحلرینی داهای باشلیغنده یازمش بولویورز .

نور بابای اوڤودقندن صوکره شویله بردوشونورم . کوزمک اوکنه رومانک کچ سنه نفرقه سی صره سنده حسب حال ایتدیکم بر چوق انسانلر کایور . بونلرک کی نور بابانک انتشاریته مخالف و کی ده طرفداردی . بعضاری ده اهدده ویا علپده بر سوز سویلرهدن بی طرف برقاره چهره سی کوسترییوردی . نور بابایه اعتراض ایدنلر ، محرک دیدیکی کبی حساً بدخواه و صرائی انسانلر . زیرا بن نور باباده افشا به ، عیوه عیوه و تشویه دایر برشی کوردم . بالعکس نور بابا رومانی ، بکتاشیلکی فنا برشی ظن ایدنلره قارش قوتلی بر مدافعه نامه ماهیتنده در . مثلاً کتابک برنجی فصلی « بر بکتاشی تکیه سنده موملر نصل سونر؟ » دییه باشلیور . یعقوب قدرینک ، بوسرنامه یی خلق آغزنده کزن برافترانک ردی و جرسی دوشونمجه سیله قوللادینی نه قادار بللی . فصلی ، فنا بر تجسس ، بر اورپریمه و بر شاشقینلغه اوڤومغه باشلابورز . فقط اوڤودقجه آچیلورز . صحیفه لری چویردیکه فرحلابورز و فصل بیتجه کورویورز که موملر ، صباخلین کونش دوغارکن طبیعتیله سوندوریلور . ایضاً ایچنده نه برقصه ، نه برسفلیت و بهیمیت وار .

عارف بر بکتاشی باباسنک دیدیکی کبی یکریمی اوتوز سنه دن بری برچوق افتارلر ، دیدی قودیلر یوزندن لیکلن بکتاشیلک ، نور بابا رومانیه برآز کندی قورتاریور .

بن نور بابا رومانای اوڤومده دن اول بکتاشیلکی داهای باشقه تورلو تخیل ایدرم . هیچ شهبه یز بو تخیلمک برچوق طرفری سقط ، اساسی و چیرکن اولقله برابر درین و اسرارلی ایدی . شمدی ایسه تخیلمک سقط و اساسی طرفلرینی تصحیح ایتدم . لکن نه یازیکی که ایچی اوپرین ، کوزلری یاشارتان و اراده یی صارسان بویوک والهی اسرارک روحنه دکل ماده سنه تماس ایدر کی اولدم .

رم ! بوتاس نه قادار فنا ، بوتاسنده نه بویوک برانکسار و رجعت وار شاید دعازلره ، توبه لره ، حرمتلره ، قورقورله یوغورولش برروح اولماسه ایدی ، کیم بیلر ، اوغرا دیم بو انکساردن داهای نفع نه حاللر کچیردم و بردن برده دیردم که اسرار یوقدر ، حوشش ، عشق و عرفان یوقدر . اسرارده ، عشقه ، عرفان و جوششده معنائیز بر تسلی و آلدانه در . و آن

دوغرو ... عشق ، اسرار معانی بر تسلید . فقط بروح ایچون آلداندی بیلمک ، تسلی ایدلیمکی خاطر لاقی قادار بویوک برتهلکه ضرر متصور میدرد ؟ طریق نازنینک عزیز عیلمی و تفسیرلی هرشیدن اول بو طرف قیزدرمالیدی . یعقوب قدرینک اسراری قاش ایتدیکنه حکم ایدوب اوفکله جکارینه بکتاشیلدی بو قادار بسیط ، مادی اولهرق بروح واسرار حالده دکل بر اشیا حالده کوستردیکنی کورملی و مایوس اولالیدیلر .

حقیقتده یعقوب قدری ، روحلرک و کولارک اک کوزل اسرارینه ایرمش اولان یعقوب قدری ، نوز باباده بوخلندن اوزافلاشمیشد . نور بابا ، سانکه روح بیک بررنکی شهر آیتده الله مشعلله مست و سرازاد بورون ، کاه دوشون ، کاه دعا بدن ، آغلایان و هایتیران یعقوب قدرینک اثری دکلدر . نور بابانک بوتون عالمی ، کاشانی هر طرفدن یوقلاشم قاریشیرلش ، تدقیق ایدلش و چهره لری ، انداملری هر یانندن صیقلشم آرائلش و حتی بردوقور کوزله سوزولش کبی قانی ، جانل و سیکیریلدر . صوگره بو عالمده ، بو چهره لده روحه عائد ، سره عائد بر اشارت بیله یوق . رومانده بوتون هیئت ، قدری و قورقونچاقیله یانزده اوطورور کبی بشایان نور باباییله بزه بو هیئتندن ، بوده شتندن روحه کیمش قیلکنندن باشقه بر نکته سزدریمور . نور بابانک اوصاییله دلدادلرندن ، زیبا خاتم انندی بوتون عظمتی ، دلبازلی ، ماجده خاتم بوتون طرافتی ، اورککلکیله نه قادار ماده درلر . انسان یونلرک وجودلری الیه ملوتار ، کوزله کوررکی حس ایدیور . او قادار جانلی و قوتلیدر ... حیا بو انسانلرک قانی ، جانی قوی یوزندن ، نور بابا محرمه ، موقی اولشدرده بیکمی بز ؟ اکر یعقوب قدری ، باشقه تورلو طایفه یی بر عمر اولسه بیدی ، یعقوب قدری « آنلرک باغندن » واکا بکزر آنلرک مؤاتی اولماسه بیدی چوق موقی اولمشدر . دیردم . زیرا حقیقتده نور بابا کبی بر اثر ابداع اتمک و رغبت قازانق اک بویوک بر موقیتدر . فقط بز یعقوب قدری بویله کورمکه آلیشامشیز . بن یعقوب قدری تحسینلرک ، تقلصلرک ، ابتلارک و صوگره قانک ، جانک ، آنک محرمی اولهرق طایفه یورم . واقعا یعقوب قدرینک بعضاً اورنکله یانان طرفده وارد . فقط اصل یعقوب قدرینک کنندی طرفی ، اختلاج و جوششک ، ایدمک و اسرارک قانادینی طرفدر . یعقوب قدری ، آندن ، قانندن و بیک چشیدنبوی حرکتلردن اوزاق روحه عائد بر مخلوقدر . اونی روحک باشنده صولون یوزلو برخی ادا و وقارله سرمست بولورسوق سونیریز .

نور بابا ، یعقوب قدرینک ادبیات عالمی حدودندن خارج عالمده طانمنسه . سبب اولان باشلیجه اثریدر . واقعا « اقدام » ده ک مقاله لری ، اونک اطرافنده هیچ بیلیمدی ، حاللرندن فکرلرندن خوشلاندی بی برزادحام حاصل ایتدی . لکن بوازادحام نه اولورسه اولسون بیه

جناب شهاب الدین و سلیمان نظیف بکارله امثالینک اطرافنده کی حیران چهره کی احق ، ذوقسز ، متصلف و مرتجع برطاقم کیسه لر دکدی . یعقوب قدری بیکه آزانسان طایفه ، آزانسان سومن . فقط ائی طایفه لر و جانندن سورلردی . فقط بوسفر ، نور بابا ، یعقوب قدرینک قاره ازدحامی او قادار بویولندی که بو هیئت ایچنده الله نور بابای محله مک جالیشان صایسز متجسس لرده وار . بومتجسس لر ایه یعقوب قدرینک ادبی قدرته حیران انسانلر دکل ، بکتاشیلکه علاقه سی اولان بر سورو یاشلی خاتم ایدلرله عشق و ارککک مناسنی بیک آکلایان کنج قیزلر ، بوتون اسراری قاش ایتدی دیه . اوفکله لن مرایشلر ، داهای صوکره اهل دل کیمک ایسته بن سورویله شاشیقینلدر . بولردن متشکل بر کتله ایه هیچ بر زمان درست بر ذوق و علاقه افاده ایتمین بر کتله در .

یعقوب قدرینک « آنلرک باغندن » له « رحمت » کبی اثرلری اک قوتی و جانلی بر صنف اولان کنجلیکی تا جانندن صاصصش ، روحلرده ، کولارده اک قوتی و کوزل ایزلری بر ایتددر . حتی « بر سرانجام » ایله « کرا قیوناق » ده بویله . فقط نور بابا ، ذوقندن و هدایتدن اک فضل امین اولدیمز بو صنف اوکنده هیچ بر تأثیر بر ایتدی . بر ایتدیسه بیله بو تأثیر ، بر حس ، بر فکر و یا هیجان حالده دکل ، عاذنا راقیه بولاشش بر مندیلا قوقلاشمندن حاصل اولان ادالی و اکراهی بر خار حالده .

درگاهک کچن نسخه سندن محمد رؤف بیکه ، ادبیات جدیدیه داتر یازدقلم « دوشونجه » ده ک تذکره لطیفی علماسنی قزدریمش . قاقوقلرله ، جبه لرله ، قلم و دیویدلرله ، قارا قانی کتابلرله بکا هجوم ایدیورلر . غالباً بو حیم بیک محفلری و فکرلری تاج التوار ایچنده و یا شقایق ذیلنده بولماملرک ندیه . جکارخی بیلیمورلر . کندیلری داهای ایلک جمله ده ایچیمه مک ، قیرماق ایچون شمدی صوصیورم وار کتابلردن چقاره جقاری فکرلری صقوق قانلیقله ، تضادسز و شفافسز سوبیلرلی بکایورم .

فوزی لطیفی

آلمان ادبیاتی

آلمان دیبانه آتی سمیتیم : « قان قارخینده کناه » - « اونک یهودی قاریسی » « اونک صاحب » آورام غلاتی انندی کچلرده غزته لردن برنده بر مناسبتله صوک زمانلرده آلمانیده تکرار دیرلن مهم بر موسوی عایداری ، آتی سه ی ترم جریانندن بحث ایدیور . یارم عصره یاقین بر زمان اولوبورکه عینی جریان آلمانیده باش کوسترمش ، ۱۸۸۲ ده بارز بر شکل آشدی . بو سفر اقتصادی شرائطک انضامی بونی تصدید ایدیور . اقتصادی سوء تأثیرلر اک زیاده مفروض قانان طبقه ، اسکی رؤسای امور ، رجالی

دولت ، ضابطان ، حکام کی حکومت بودجه سته باغلی اولوبده صوک احوال دولایسیله موقفاً تزلزله اوغرایان واساساً حردن اولده موسوی عیلمداری اولان صنفدر . شیمدی بومنفک فکر و تأثیر یی مساعد بر زمین بویور ؟ جریان ، کنجی حس ایتدیریمور ، اشتداد ایدیور .

بوجریان ادبیاته ده تأثیر یاقندن خالی قلامازدی ، نته کم بر قاق آیدن بری آلمان نشریات عالمده بوخصوصه داتر میدان قنیلان اثرلر وار و بعضیلری یوز بخش بیک نسخه ادراک ایدمک قادار رغبتیه . مظهر اولوبورلر . بواثرلرک باشنده آرتوردینته زک « قان قارخینده کناه » ی بولونیور . آرتوردینته بیک نسلدن اولمقله برابر معروف بر مؤلفدر . حردن بر قاق سنه اول « آلمان تماشای مؤلفلری جمعیتی » نک کاتب عمومیسیدی . برتمیل اناسنده واقع اولان مداخله اوزرینه استعفا ایشش واستعفا سی اوزون اوزادی به دبیدی قودی به باعث اولمشدی .

بحث ایتدیکمز اثرینک موضوعی شودر : . بابایی بر موسوی تاجر طرفندن افلاسه و خرابیه سوق ایدلش اولان کیمیا دوقتوری هرمان کیمیه ر زنگین ارباب صنایعدن بر موسوی ایل آلمان و خرسنایان بروالده نک کریمه سی تالیفات بورغه اهر ایله طایفه یور . قیز آکسه سسور بارون دوقور ادناز فون وهرهام ایله نشانلاشمدر ، لکن « یاناغنده ک تازه یاره ایله بوقوصال دلقانی » (دوقور کیمیه ری) کورنجه ملوتولیور ...

نهایت ازدواجلری ، و صوکر بر چوقفلری اولوبور . دوغان چوق موسوی تینده . دوقور مایوس . فقط امید ی وار : البرات اکدهی دفعه والده اولقی اوزرهدر .

بو آرائی قاش پدر فخریه وفات ایدیور . هیجان و تأثیر دولایسیله چوق وفتندن اول دوغور : بوده آسمر ، موسوی تینده . والده چوقخی کورمک ایستور . کورونجه حایقیریمور . وهرمان ایجری کیره رکن ترک حیات ایدیور . بر قاق دقیقه صوکر چوققه تولیور . چوقک جسدی متوف والده نک قولاری آراسنه قومشله هرمان نوزاد جسدی اوردان آلهرق یتاغنه قویور ، قاریسک قز جاغنه ده توله دن بر آز اول تقبیل ایشش اولدی صلی وضع ایدیور .

رومانک صوکی قاریشقدر : ادوقور کیمیه ر ایکنجی دفعه اولهرق نهوله نیور . ازدواجدن بر آز صوکر اوکر نیورکه زوجیه سی اولجه موسوی لاصل بر یوز باشینک متره سی ایشش . بوایکنجی زوجیه سندن ده بر چوقق او بورکه تکرار موسوی بی عرض ایدیور . بونکه برابر زوجیه سنک صدافتنه داتر آئنده واثی بولدیفندن اوندن آمین . و نوزادک بویینی ، زوجیه سنک ، اون سنه اول موسوی یوزباشی ایله وقوع بولان مناسبتیه عطف ایدیور . کیدوب اونی بویور و قتل ایدیور .